

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

Bfv.III.61/2011/4. szám

**A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!**

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2011. év május hó 31. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

**v é g z é s t :**

A csalás büntette és más bűncselekmény miatt a terhelt és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben a pótmagánvádló által - jogi képviselője útján - benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság 6.B.II.1773/2008/16. számú ítéletét és a Fővárosi Bíróság 22.Bf.6151/2010/6. számú végzését a II. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

E végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

**I n d o k o l á s**

A Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság a 2009. november 13. napján hozott 6.B.II.1773/2008/16. számú ítéletével a II. rendű terheltet az ellene társtettesként elkövetett jelentős kárt okozó csalás büntette /Btk. 318.§ (1) bekezdés, (5) bekezdés a) pont/ és folytatólagosan elkövetett ügyvédi visszaélés büntette /Btk. 247.§ (1) bekezdés/ miatt emelt vád alól felmentette.

**I.**

S. I. az A. Kft. pótmagánvádló képviselőjében 2008. június 23-án terjesztett elő vádindítványt az I. rendű, a II. rendű és a III. rendű terheltek ellen a Btk. 318.§ (1) bekezdésébe ütköző és az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő jelentős kárt okozó csalás büntette miatt, 2009. március 2-án további vádindítványt nyújtott

be a rendű terhelt ellen a Btk. 247.§ (1) bekezdésébe ütköző folytatólagosan elkövetett ügyvédi visszaélés büntette miatt. A bíróság a két ügyet egyesítette.

## II.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás lényege a következő.

Az I. rendű és a III. rendű terheltek korábban házastársak voltak. Ismerősi viszonyban álltak az A. Kft. két tagjával, S. I.-vel és D. K.-val. A II. rendű terhelt ügyvédként több esetben képviselte az I. rendű terheltet különböző jogi ügyek kapcsán.

A III. rendű terhelt 1991. július 3. napja óta volt tulajdonosa a B., V. úti társasházi öröklakásnak és a hozzá tartozó tulajdoni hányadnak. A lakásingatlanon 1992. január 27-i hatállyal holtig tartó haszonélvezeti jogot alapítottak az I. rendű terhelt javára.

A III. rendű terhelt, mint állageladó és az I. rendű terhelt, mint haszonélvezeti eladó az ingatlant 1996. április 15-én kelt adásvételi szerződéssel - 2.000.000 forint vételárat megjelölve - eladták az É. Kft.-nek. Az É. Kft. nevében az I. rendű terhelt járt el, a szerződést a II. rendű terhelt szerkesztette és jegyezte ellen.

A szerződés tartalmazta azt a megállapítást, hogy az adásvételi szerződéshez kapcsolódó minden eljárásban a II. rendű terhelt képviseli a szerződő feleket. Ennek kapcsán a II. rendű terhelt az É. Kft. tulajdonjogának bejegyzésére irányuló kérelmet a Földhivatalánál benyújtotta. Az új tulajdonos széljegyre került az ingatlan-nyilvántartásban.

1996. december 31-én az É. Kft. mint eladó a lakásingatlant értékesítette az A. Kft. pótmagánvádlónak, amelynek során az eladót az I. rendű terhelt, a vevőt S. I. képviselte. Az adásvételi szerződésben az ingatlan vételárát 3.000.000 forintban jelölték meg.

Az adásvételi szerződést a II. rendű terhelt szerkesztette és jegyezte ellen. A szerződés a korábbiakhoz hasonlóan rögzítette, hogy a szerződő feleket a szerződéssel kapcsolatos eljárásban a II. rendű terhelt teljes jogkörrel képviseli.

1997. február 4-én a II. rendű terhelt az A. Kft. vevő nevében tulajdonjog-bejegyzés iránti kérelmet nyújtott be a földhivatalhoz. A teljes vételárat a vevő 1997. július 8-án kiegyenlítette, azt követően az I. rendű terhelt mint az É. Kft. képviselője az A. Kft. tulajdonjogának bejegyzéséhez szükséges hozzájáruló nyilatkozatot

kiadta és az A. Kft. részére az ingatlant birtokba bocsátotta. S. I. az A. Kft. képviseletében a hozzájáruló nyilatkozatot a földhivatalnál 1997. november 10-én előterjesztette.

A földhivatali eljárásban a földhivatal több alkalommal - 1998. június 30-án, 1999. július 30-án és 2000. október 30-án - hiánypótlásra szólította fel az I. rendű terheltet, mint az É. Kft. törvényes képviselőjét és a jogi képviselő II. rendű terheltet. A földhivatal az É. Kft. bejegyzését elrendelő cégbírószági végzés és az aláírási címpéldány csatolását kérte. A felhívásban foglaltaknak törvényes határidőn belül sem az I. rendű, sem a II. rendű terhelt nem tett eleget, ezért a földhivatal 2004. augusztus 18-án kelt végzésével az É. Kft. tulajdonjog bejegyzése iránti kérelmét elutasította.

Időközben az É. Kft. vonatkozásában változás-bejegyzési eljárás volt folyamatban a cégbírószágnál. A változás-bejegyzés tárgyát többek között az I. rendű terhelt ügyvezetői minőségének változása képezte. A cégbírószági eljárásban az É. Kft.-t a II. rendű terhelt képviselte, akit a cégbírószág több alkalommal hiánypótlásra szólított fel. A II. rendű terhelt azonban ezen felhívásokban foglaltaknak nem tett eleget, ezért a cégbírószág 2000. április 12-én kelt és 2000. május 23-án jogerős végzésével a változásbejegyzés iránti kérelmet elutasította. Az É. Kft. vonatkozásában a változások bejegyzésére új kérelem előterjesztése folytán 2005. január 13-án került sor.

Mivel az É. Kft. tulajdonjog-bejegyzés iránti kérelmét a földhivatal elutasította, az A. Kft. tulajdonjogának bejegyzésére nem került sor. S. I. a pótmagánvádló képviseletében 2004 őszén mind szóban, mind írásban felszólította a II. rendű terheltet, hogy az A. Kft. tulajdonjog-bejegyzésének érdekében haladéktalanul járjon el.

A II. rendű terhelt - a korábbi jogerős elutasításra figyelemmel - 2005. május 27-én új eljárásban kérte az É. Kft. tulajdonjogának bejegyzését, amelyhez már csatolta a bejegyzéshez szükséges cégiratokat. Ennek megfelelően az É. Kft. tulajdonjogának bejegyzésére sor került.

A felek között folyamatos tárgyalások folytak az A. Kft. tulajdonjogának rendezése kérdésében, de konkrét megállapodás közöttük nem született.

A III. rendű terhelt, mint álageladó és az I. rendű terhelt, mint haszonélvezeti eladó a pótmagánvádló előzetes tájékoztatása után 2005. szeptember 29-én felbontották az É. Kft.-vel 1996. április 15-én kötött adásvételi szerződést, amely okiratot a II. rendű terhelt szerkesztett és jegyzett ellen, majd azt a földhivatalhoz

benyújtotta.

Az újabb beadvány folytán a földhivatal 2005. november 28-án kelt 193069/3/2005. számú határozatával az É. Kft. tulajdonjog-bejegyzése iránti eljárást megszüntette, a földhivatal ugyanezen a napon kelt 271443/3/2005. számú határozatával az A. Kft. tulajdonjog-bejegyzése iránti kérelmét elutasította.

Az ingatlan-nyilvántartásban állagtulajdonosként a mai napig a III. rendű terhelt szerepel, ugyanakkor az A. Kft. pótmagánvádló 1997 nyara óta az ingatlan birtokában van.

Az elsőfokú bíróság jogi érvei szerint az ügyvédi kötelességek vétkes megszegése az 1998. évi XI. törvény 37.§-a alapján fegyelmi vétség. A Btk. 247.§-ában írt bűncselekmény célzatos, ezért csak egyenes szándékkal követhető el. Az ügyvéd kötelességszegése csak akkor bűncselekmény, ha azzal a célzattal követi el, hogy ügyfelének hátrányt okozzon. Jelen esetben nem volt bizonyítható kétséget kizáróan, hogy a II. rendű terhelt kötelességeit a pótmagánvádlónak történő hátrány okozásának érdekében szegte meg. Az ügyvédi visszaélés tekintetében nem volt megállapítható a II. rendű terhelt részéről a tudatos csalárd magatartást.

A Fővárosi Bíróság a 2010. május 27. napján kelt 22.Bf.6151/2010/6. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A tényállást kiegészítette, illetve helyesbítette akként, hogy a vád tárgyát képező ingatlannak a pótmagánvádló részére történő eladásakor az É. Kft. bejegyzés alatt állt és az I. rendű terhelt nem volt a bejegyzett ügyvezetője.

Egyben mellőzte a bizonyítékokkal alá nem támasztott azon megállapítást, hogy az É. Kft. tulajdonjoga bejegyzésre került.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság jogi álláspontjával egyetértett. Az indokolásában még arra utalt, hogy a kétséget kizáróan nem bizonyított tényeket a terhelt terhére értékelni nem lehet. Az elsőfokú bíróság által értékelt bizonyítékok pedig egyértelműen nem nyújtanak alapot olyan ténybeli következtetésre, hogy a II. rendű terhelt az ügyvédi kötelességét jogtalan hátrány okozása végett szegte meg.

A jogerős ügydöntő határozat ellen a pótmagánvádló - jogi képviselője útján - nyújtott be felülvizsgálati indítványt a Be. 416.§ (1) bekezdés a) pontja alapján a II. rendű terhelt terhére a folytatólagosan elkövetett ügyvédi visszaélés büntettének vádja alóli felmentés miatt, hatályon kívül helyezés érdekében.

Álláspontja szerint az irányadó tényállás alapján a tények helyes értékelésével az a jogi következtetés vonható le, hogy a II. rendű

terhelt a hivatásából fakadó kötelezettségeit azzal a szándékkal szegte meg, hogy ügyfelének jogtalan hátrányt okozzon.

Téves a másodfokú bíróság azon érvelése, hogy a hátrányokozási célzat olyan ténykérdés, amelynek bizonyíthatatlansága esetén érvényesül a Be. 4.§ (2) bekezdésében meghatározott értékelési szabály, amely szerint a kétséget kizáróan nem bizonyított tény nem értékelhető a terhelt terhére. Ez a megállapítás ellentétben áll az ítélkezési gyakorlattal. Az elkövető tudattartalma a cselekmény megvalósulása során meglévő pszichikus, akarati, érzelmi viszonyulás, nem ténybeli, hanem jogkövetkeztetés tárgya.

A II. rendű terhelt az ügyfelektől kapott megbízási jogviszonyban éveken keresztül kötelességsértések sorozatát követte el, tevékenysége eredményeként a pótmagánvádló vagyoni hátrányt szenvedett.

A II. rendű terhelt a földhivatali és a cégbírószági hiánypótlási felhívások teljesítését szándékosan elmulasztotta. Kifejezetten hátráltatta a tulajdonjog bejegyzését.

Szakmai ismereteit teljes egészében az I. rendű terhelt érdekeinek szolgálatába állította, a vele ugyancsak megbízási jogviszonyban lévő pótmagánvádló kárára. Célja kizárólag az I. rendű terhelt érdekeinek érvényesítése volt.

A II. rendű terhelt kezdettől részese és szakmai irányítója volt a jogi folyamatoknak. A II. rendű terhelt az 1996. évi ingatlan adásvételi szerződés felbontásáról szóló megállapodás megszerkesztésével, ellenjegyzésével, földhivatali benyújtásával, a bejegyzési eljárás megszüntetésére irányuló kérelem előterjesztésével lehetetlenné tette, hogy az eredeti feltételek mellett a pótmagánvádló a szóban lévő öröklakás tulajdonjogát megszerezze.

A II. rendű terhelt a felbontásról szóló megállapodás előterjesztésekor nemcsak előre látta cselekményének egyedül lehetséges konzekvenciáit, nemcsak belenyugodott a jogszerzés szerződéseken nyugvó folyamatának megszakításába és ezáltal a pótmagánvádlót sújtó hátrány bekövetkezésébe, hanem azt kifejezetten akarta is. Ezért a II. rendű terhelt terhére a Btk. 247.§ (1) bekezdésébe ütköző ügyvédi visszaélés büntette megállapítható.

A terhelt védője észrevételében a felülvizsgálati indítványt alaptalannak, a megtámadott határozatokat megalapozottnak, a felmentés indokait helytállónak tartotta és a megtámadott határozat hatályában fenntartását indítványozta. A nyilvános ülésen a pótmagánvádló képviselője és a védő az írásbelivel azonos

tartalommal szólalt fel.

A felülvizsgálati indítvány nem alapos.

A Be. 423.§-a értelmében a felülvizsgálat során a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó. A jogkérdések is kizárólag a tényállásban rögzített tények alapján, azok alapulvételével vizsgálhatók és dönthetők el.

Az irányadó tényálláshoz képest pedig nem sértettek anyagi jogszabályt az eljáró bíróságok, amikor a II. rendű terhelt büntetőjogi felelősségét az ügyvédi visszaélés büntetében nem állapították meg.

A Btk. 247.§ (1) bekezdése szerinti ügyvédi visszaélés büntettét az az ügyvéd követi el, aki azért, hogy ügyfelének jogtalan hátrányt okozzon, hivatásából folyó kötelességét megszegi.

E bűncselekmény elkövetési magatartása az ügyvédi hivatásból folyó jogviszonyt rendező jogszabályokba foglalt, valamint az ügyvédi hivatás részben íratlan, részben írásba is foglalt etikai magatartási szabályaiban megjelenő követelmények megszegése. Az ügyvédi visszaélés büntette célzatos bűncselekmény, ezért kizárólag egyenes szándékkal követhető el. Akkor valósul meg, ha az ügyvéd a cselekményt azzal a célzattal követi el, hogy ügyfelének jogtalan hátrányt okozzon.

Az irányadó tényállás szerint kétségtelen, hogy II. rendű terhelt a szóban lévő ingatlan adásvételével kapcsolatban a földhivatali és a cégbírószági eljárásban felróható mulasztásokat követett el, késedelmes ügyintézését folytatott. A hatóságok hiánypótlás iránti felhívásainak határidőben nem tett eleget. A tulajdonjog bejegyzése iránti eljárásban szakmai hibákat is vétett.

Az ügyvédi hivatásból fakadó jogszabályi kötelességek, előírások szándékos vagy gondatlan megszegése, a hanyag, felületes, késedelmes ügyintézés, a szakmai ismeretek hiánya, a felkészületlenség azonban önmagában nem alapozza meg az ügyvédi visszaélés büntettét. Szükséges, hogy az ügyvéd a szakmai hibákat, mulasztásokat azért kövesse el, hogy ügyfelének jogtalan hátrányt okozzon. Ugyanis a felróható szakmai hibák, mulasztások sorozata sem igazolja a hátrányokozási direkt szándékot.

A tudattartalom – az adott esetben az egyenes szándék – megállapítása jogi következtetés tárgya, ennek folytán valóban nem a történeti tényállás része. A szándékra vont jogkövetkeztetésnek azonban az irányadó tényállásban rögzített releváns tények képezik kiindulópontját.

*Az irányadó tényállás viszont nem rögzített olyan adatokat, amelyek alapján megalapozottan következtetni lehetne arra, hogy a II. rendű terhelt a szakmai hibákat, mulasztásokat azzal a szándékkal követte el, hogy ügyfelének érdekeivel ellentétes, számára kedvezőtlen következményt idézzon elő, hogy tevékenysége során azt kívánta volna elérni, hogy a pótmagánvádló az ingatlanon tulajdonjogot ne szerezzen.*

*A tényállás szerint a II. rendű terhelt mindvégig eljárta az ügyben, a cégbírószági változás végül is közreműködésével bejegyzésre került, az adásvételi szerződés felbontását követően is több alkalommal tett kísérletet a jogi helyzet rendezésére, erre utal a 2005. szeptember 29-én kelt ügyvédi tényvázlat is, amely tartalmazta az I. rendű terheltnek az elszámolásra, a jogi helyzet megoldásaira, a szerződés felbontása után is fennálló szándékát.*

*Mindezekre tekintettel a törvényi tényállásban foglalt célzat hiányában az ügyvédi visszaélés büntetése nem állapítható meg. A II. rendű terhelt felmentésére az anyagi jogszabály sérelme nélkül került sor.*

*Ezért a Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, a megtámadott határozatokat a Be. 426.§ alapján hatályában fenntartotta.*

*A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3.§-ának (4) bekezdése, felülvizsgálatát pedig a Be. 416.§ (4) bekezdésének b) pontja kizárja. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 418.§-ának (3) bekezdésén alapul.*

*Budapest, 2011. május 31.*

*Dr. Akác József s.k. a tanács elnöke, Dr. Demeter Ferencné s.k.  
előadó bíró, Dr. Varga Zoltán s.k. bíró*

*A kiadmány hitelél:*

*bírószági tisztviselő  
N-né TH*